

Рівненський державний гуманітарний
університет
художньо-педагогічний факультет
Кафедра івент-індустрій, культурології та
музєєзнавства

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Сучасні практики інклюзії в сфері культури
Освітня програма	034 Культурологія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	залік
Мова викладання	українська
Викладач	Шатрова Марина Борисівна
CV викладача на сайті кафедри	
E-mail викладача	shatromarin5@gmail.com

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасні практики інклюзії в сфері культури» є засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивних процесів у соціумі. Особлива увага приділяється вивченню філософії інклюзії та практичним основам реалізації інклюзивних підходів в соціокультурній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з філософією соціально-культурної інклюзії;
- аналіз існуючого зарубіжного та національного досвіду впровадження інклюзивної соціальної політики;
- формування усвідомленого розуміння основних положень концепції соціально-культурної інклюзії;
- ознайомлення та аналіз нормативної бази України та ЄС в соціокультурній сфері.

Завдання дисципліни полягає у формуванні, розвитку та удосконаленні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, серед яких: див.

https://www.rshu.edu.ua/images/osvitni_programi/2024/op_2024_mag_034_kul.pdf

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціокультурна інклюзія як політика включення

Тема 1. Сутність соціокультурної інклюзії

Вступ до навчального курсу: програма, структура та очікування. Концептуальні основи соціокультурної ізоляції, соціокультурної інклюзії, соціокультурної інтеграції. Соціальна нерівність та її наслідки для людей з особливостями розвитку та суспільства в цілому. Причетність та участь. Територіальна доступність у контексті соціокультурної інклюзії.

Тема 2. Історичне підґрунтя соціальної інклюзії

Зародження та розвиток ідей інклюзії. Соціальне виховання з позицій інклюзивного підходу. Перехід від політики сегрегації до політики інтеграції та повного включення. Зарубіжний досвід впровадження та реалізації ідей соціальної інклюзії.

Тема 3-4. Нормативно-правове регулювання питання інклюзії

Інклюзія – стратегія міжнародного законодавства. Нормативні документи України про інклюзію. Програмні документи держав ЄС, що містять положення щодо інклюзії та безбар'єрного середовища. Директивні документи ЄС щодо інклюзії та безбар'єрного середовища. Пріоритетні напрями політики безбар'єрності у європейських країнах та у світі. Основні принципи щодо формування політики стосовно осіб з обмеженими можливостями здоров'я. Шляхи реалізації права рівних можливостей на здобуття освіти та визнання інтегрованого навчального середовища. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів.

Тема 5. Роль інклюзії у культурі

Поняття «інший/інакший» та «інклюзія». Інклюзія як пріоритет Українського культурного фонду. Основна мета адептів інклюзії в культурі. Історія створення та напрямки роботи «Музею жіночої та гендерної історії». Інклюзивний театральний проект «Більше ніж гра». Конкурсна програма «Інклюзивне мистецтво». Особливості інклюзивного веб-сайту Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків.

Змістовий модуль 2. Теоретико-практичні засади соціальної інклюзії

Тема 6-7. Фізична та цифрова безбар'єрність, універсальний дизайн інфраструктури. Світовий досвід

Створення та реалізація відповідних стандартів, планів, проєктів, реконструкції тощо. План дій щодо універсального дизайну та технологій. Стратегія інклюзивного транспорту. Максимальна взаємодія всіх категорій громадян з культурними проєктами. Стратегія «Освіта у цифровому світі». Роль місцевих, муніципальних стратегій щодо інклюзивності та фізичної / цифрової безбар'єрності.

Тема 8-9. Модернізація системи спеціальної освіти в Україні

Характеристика спеціальної освіти в Україні (вертикальна та горизонтальна структура; спеціальні дошкільні та загальноосвітні шкільні заклади, навчально-реабілітаційні та оздоровчі багатопрофільні центри, заклади мистецької освіти і т. ін.). Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні, ресурсні можливості спеціальної освіти.

Тема 10. Принципи створення інклюзивного культурного проєкту

Доступність культурно-мистецьких заходів та публічних івентів. Використання правильної термінології при написанні інформації про захід або івент, дозволені та нерекомендовані слова. Використання зрозумілих та помітних вказівних табличок, пандусів, спецефектів, наявність місць для людей з обмеженою рухливістю, сурдоперекладачів. Організація кімнати для проведення безбар'єрного майстер-класу. Залучення волонтерських організацій до культурно-мистецьких заходів та публічних івентів.